

"ההוכחה" על פי יוסף באו

מאת: רימונה שיף

רימונה שיף

כשהייתי אומר לו שתקופת הרדיו הסתיימה, היה אומר 'רדיו זה ותיק ומנוסה הוא' בכל פעם כשהייתי יושב ומתאמץ בכדי לתקן את הרדיו הותיק והמנוסה, תמיד הייתי מגלה בסופו של דבר כי החוט המשנה את התחנות נקרע. וזו היא כל הבעיה. באו היה יושב ומספר בדיחות ברצף, עם סיפורים על העבר, ואני בכדי להמשיך לשמוע את הסיפורים, הייתי מתעכב עם התיקון בכוונה... ופרידה שפי מרמת-השרון שלמדה איתו יחד בשנה האחרונה לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה באקדמיה לאמנות פלסטית בקרקוב בפולין, כותבת בין השאר "יוסף באו

היה מוכשר, ולא רק בציור, החוכמות שלו היו מלוות כל ציור ותמיד זה היה דו משמעוטי. שום דבר לא היה אצלו עצוב אפילו הדבר המזעזע ביותר הוא הפך להומור. אף פעם לא ענה כן, או לא, כל אחד היה יכול להבין את מה שהוא רצה. הוא חייך קצת ואנחנו צחקנו הרבה. הוא היה פשוט חכם". באמצעות הספר גם הקורא יכול לצחוק הרבה מהבדיחות, ולהפיג את השגרה, ואפילו להצחיק אחרים ולספר אותן בחיק המשפחה או בחברה. ומי שרוצה להפגש מקרוב עם עולמו של מחבר הספר יכול לבקר בבית יוסף באו ברחוב 9 ברדיצבסקי בתל-אביב. ולראות את מכלול יצירותיו, ציור, אנימציה, גרפיקה, סיפורת ומחקר הלשון העברית המתובלים כולם בהומור, ולשמע מפי בנותיו צלילה והדסים הודותיו, ברוח השקפת עולמו האופטימית.

יוסף באו צייר, גרפיקאי, אנימטור, קריקטוריסט, מאייר, צלם, איש סוד, משורר ומו"ל, אדם שפעל בהרבה תחומים אבל לפני הכל רצה שיזכרו אותו בתור אדם עם חוש הומור. וגם בנותיו הדסה וצלילה רוצות היום שיזכרו אותו ככזה. ולשם כך הן הוציאו לאור לא מכבר את הספר "ה! הו! כ! חת! - חוק של צחוק". המבוסס על בדיחות שסיפר בימי חייו. להלן אחדות מהן: "שתי עגבניות טיילו ברחוב פתאום אחת נדרסה על ידי מכונת העגבניה שניצלה מהתאונה ברכה את חברתה הנדרסת 'שלוס לך קטשופ' או 'אמא הולכת עם בנה הצעיר להראות לו לראשונה את אשתו לעתיד... והכלה בריאת בשר, שמנה מאוד וגבוהה עוד יותר ופונה לאמו אמלאה זה הכל בשבילי".

האחיות באו

ובדיחה נוספת, "ילד בוכה ומבקש מאמו כסף לקנות מסטיק אמא צועקת 'מה בגשם שכזה אתה רוצה ללכת למכולת? בגשם שכזה אפילו כלב לא שולחים החוצה אבא ילך לקנות לך'". באחרית דבר, בפרק המתייחס לביוגרפיה של יוסף באו בנותיו מספרות "הורינו, רבקה ויוסף באו, היו ניצולי שואה

ואיבדו את משפחותיהם, אבל תמיד הם היו מאושרים הם אף פעם לא אבדו את חוש ההומור שלהם. האהבה והתקווה, אפילו בתוך הגטו ומחנות הריכוז, אבינו תמיד סיפר בדיחות וחברים מספרים שהוא הציל אותם על ידי הצחוק. סיפר להם בדיחות הם צחקו וזה נתן להם כוחות להמשיך לחיות". ובפרק "חברים כותבים על יוסף באו". כותב ד"ר י. דרזנר "הייתי רופא השיניים של יוסף באו, כל ביקור שלו במרפאתי היה שזור בסיפורים קטנים ובבדיחות הקשורות לטיפול שיניים וזה גרם תמיד לירידת המתח ולהפחתת הפחד שלו עצמו מהטיפול, הביקור של יוזו ככה אנחנו זוכרים אותו, התחיל על פי רוב בסיפור, בדיחה מתאימה לפני התישבו בכסא העינויים, נמשך בסיפורים קטנים בזמן הטפול ונגמר במנה אחרונה ובבדיחה מסימת. כל ביקור של הפצינט, יוסף באו, הפך בזכותו לביקור קל ואפילו נחמד מאוד בשביל שנינו, וכל זה הודות לחוש ההומור המיוחד שלו" ואילו שלומי לוי, מנהל האחזקה של בית אמריקה כותב "אם באת אליו עצוב יצאת מחייך שמח! אני תיקנתי לו את הרדיו והוא בתמורה תיקן לי את מצב הרוח..."

באו לשלום ולתקווה

מאת: רימונה שיף

שמו של הסטודיו של האמן הרב תחומי יוסף באו מחלוצי האנימציה בארץ, שברחוב ברדיצבסקי 9 בתל אביב הוסב ל"בית באו לשלום". לפתיחה הגיעו רבים שהעידו על עצמם שהם מאמינים בשלום ובישוב סכסוכים ורוצים לעשות למען קירוב בין העמים.

אחד הרגעים המרגשים היה כאשר הדסה באו בתו של יוסף באו הגישה לעו"ד חלאד מחמוד כסאב, שהגיע מנצרת מבחר העתקים של ציורים שאביה עשה הנוגעים לשואה ולהומור, הוא חתם עליהם בעברית. הדסה נרגשת ודומעת בקשה ממנו שיראה אותם לערבים בעולם למען ידעו מה עבר על היהודים בעבר. לא ירצו מלחמה אלא ירצו לעזור.

בהמשך סיפר העו"ד מנצרת שהוא נוהג להסתובב בקרב האוכלוסייה הערבית ולהציג תמונות מהשואה. ולאחרונה הגיע גם למחנה פליטים ליד שכם. נשא הרצאה על השואה והציג תמונות, מתוך אמונה שההכרה בשואה תביא לבלימת סכסוכים בין שני העמים. ואכן הוא ראה במו עיניו, שאפילו לאלו שהסתייגו בתחילה ממנה

התמונות עשו משהו בלב ובנשמה. סיפר שכבר בגיל שש כשהיה ילד באום אל פחם שמע את אביו אומר שהיהודים סבלו בשואה. בהיותו בן שבע עשרה נתקל בעיתון בתמונה מהשואה וזה גרם לו להתעניין בתקופה הנוראית הזאת בתולדות העם היהודי.

כשלמד באוניברסיטה העברית בירושלים יחסים בינלאומיים בקש לעשות עבודה על הנושא הזה. היום באמצעות התמונות מהשואה הוא משכנע את הערבים לנטוש את האלימות, וסבור גם שאם הפלשתינים יבינו את משמעות השואה ישרור שלום.

ואמנם לא היה עיתוי טוב יותר לפתוח צוהר לשלום ביום השואה הבינלאומי, ולקראת מלאת שישים וחמש שנה לשחרור אושויץ במקום שבו יצר האמן הרב תחומי יוסף באו, ששרד את השואה, כרזות לסרטים ישראלים, אגרות ברכה, ציורים, סרטי אנימציה וגם כתב ספרים כשבכולם אפילו באלו שהוא מנציח את מה שעבר עליו שזור הומור.

מרץ 2010